

G 4 Trestní odpovědnost právnických osob v České republice

Na konci roku 2011 byl po dlouhých přípravách Poslaneckou sněmovnou schválen dlouho projednávaný návrh zákona o **trestní odpovědnosti právnických osob**. Tento zákon byl poté, co byl prezidentem republiky Poslanecké sněmovně vrácen a ta jej znovu přijala, publikován pod č. 418/2011 Sb. v posledních dnech uplynulého roku 2011.

Vzhledem ke zpoždění legislativních prací existuje mezi jeho přijetím a vstupem v účinnost jen několik málo dní (zákon je účinný od 1. 1. 2012), a zůstává tak jen velmi málo času k seznámení se s tímto přelomovým zákonem jak pro orgány činné v trestním řízení, tak pro veřejnost, jejíž části se tato úprava bezprostředně týká.

účinnost zákona

Je třeba konstatovat, že **úprava je zcela nová**, s její aplikací nejsou na našem území žádné zkušenosti, neexistuje judikatura soudů ani podrobné komentáře. Tento rozbor se proto zabývá informativně jen obecně základními instituty tohoto zákona s tím, že v další aktualizaci publikace bude již úprava podrobnější, navazující na detailnější komentáře, které se objeví na veřejnosti v prvních měsících roku 2012.

Dosavadní trestní právo znalo jen klasickou odpovědnost fyzických osob, nicméně bylo třeba brát v úvahu skutečnost, že právní řád musí umožnit

účinné sankcionování protiprávního jednání korporací, které ovlivňují a kontrolují většinu oblastí společenského života a jejichž prostřednictvím je způsobena celá řada společenských škod.

Trestní odpovědnost právnických osob má umožnit **účinnější postih protispoločenského jednání páchaného právě těmito právnickými osobami**, a to zejména v případech, kdy se postih fyzických osob jeví málo účinný nebo kdy nelze dohledat fyzickou osobu jako pachatele trestného činu.

stinné stránky
nové legislativy

Odpůrci změny vidí v novém zákoně často pokus o kriminalizaci podnikání a varují, že stát tak doštane nový nástroj na **šikanování byznysu**. Úskalí vidí i v obcházení normy, např. založením nové firmy v zahraničí náhradou za podnik, který soud zruší v ČR.

Aby k tomu nedocházelo, byla by nutná rozsáhlá koordinace alespoň v rámci Evropské unie. Argumentem proti normě je i **strach z nekalé konkurence**, pokud by např. jedna firma poslala do druhé svého člověka, aby ji svou činností poškodil, což by nakonec mohlo vést k nezasloužené soudní likvidaci takové firmy. Případný trest může dopadnout i na ty, kdo rozhodování firmy ani ovlivnit nemohli, např. na zaměstnance, akcionáře nebo věřitele.

Argumentuje se též **duplicitou trestního postihu**, kdy trestnou činnost firem lze již nyní postihnout podle existujících ustanovení správních předpisů, které v mnoha případech předpokládají mnohem přísnější a vyšší sankce pro firmy než pro fyzické osoby.